

**SAĞLIK İLE İLGİLİ FARKLI BÖLÜMLERDE ÖĞRENİM GÖREN
ÖĞRENCİLERİN DOĞAL DOĞUM HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ**
OPINIONS OF STUDENTS STUDYING IN DIFFERENT DEPARTMENTS OF HEALTH ABOUT
NATURAL BIRTH

Duygu AKÇA*, Gönül GÖKÇAY**, Sevda ELİŞ YILDIZ***, Ayşe ÇEVİRME****

*Öğr. Gör., Kafkas Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Hemşirelik Esasları Bölümü,
Kars/Türkiye.

0000-0003-0140-8668

**Öğr. Gör., Kafkas Üniversitesi,
Atatürk Sağlık Hizmetleri Meslek
Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve
Teknikleri Bölümü, Kars/Türkiye.

0000-0003-3952-6328

***Doç. Dr. Kafkas Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik
Bölümü, Kars/Türkiye.

0000-0002-3585-6648

****Doç. Dr. Sakarya Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Hemşirelik Bölümü,
Sakarya/Türkiye.

0000-0001-7116-2523

ÖZ

Amaç: Bu çalışma sağlık ile ilgili farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin doğal doğum hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu'nda okuyan basit rastlantısal örneklem yöntemiyle seçilen 520 kız öğrenci ile yürütülmüştür. Veriler, öğrencilerin demografik özelliklerinin, doğal doğum bilgi ve görüşlerinin sorulduğu 39 anket sorusu ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi; SPSS paket programı kullanılarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, ki kare analizleri ile yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 19,80±1.74 bulunmuştur. Öğrencilerin 29.6'sı ilk ve acil yardım, %63.8'i birinci sınıf öğrencisi, %51.5'i devlet lisesini bitirmiş, %65.8'i çekirdek aileye mensup, %41.9'unun annesi ilköğretim mezunu, %41.3'ünün babası ortaöğretim ve lise mezunu, %81'inin aylık geliri orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %74.4'ü doğal doğumu bildiğini, %49.2'sinin okuldan duyduğunu, %96'sının sağlık personeli olarak doğal doğumu önerdiği ve %91'inin doğal doğumu kendisi tercih edeceğini ifade etmiştir. Öğrencilerin bölümleri, sınıfları, mezun oldukları liseleri, aile yapıları, anne ve baba eğitim düzeyleri ile doğal doğumu bilme durumları; aile yapısı ve medeni durum ile doğal doğumu önerme durumları; aylık gelirleri, medeni durumları ile doğal doğumu tercih etme durumları arasında istatistiksel olarak ilişki saptanmıştır ($p<0.005$).

Sonuçlar: Öğrencilerin büyük çoğunluğunun doğal doğum hakkında bilgili olduğu, kendilerinin de doğal doğumu istediği ve gebe kadınlara önerdikleri görülmektedir. Sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bilgi; doğum; sağlık hizmetleri; üniversite

ABSTRACT

Aim: This study was conducted to determine the opinions of students studying in different departments related to health about natural birth.

Materials and methods: The research was carried out with 520 female students who were selected by simple random sampling method studying at a university Faculty of Health Sciences and Health Services Vocational High School. The data were collected with 39 questionnaires asking students' demographic characteristics, natural birth knowledge, and opinions. Evaluation of the data; Number, percentage, average, standard deviation, chi-square analysis were done using SPSS package program.

Results: The average age of the students participating in the study was found to be 19.80±1.74. 29.6% of the students completed first and emergency aid, 63.8% of the first grade students, 51.5% of them completed state high school, 65.8% belonged to the nuclear family, 41.9% mother was primary school graduate, 41.3% father it is determined that 81% of secondary and high school graduates are at a medium income. 74.4% of the students stated that they knew natural birth 49.2% heard from school, 96% recommended natural birth as health personnel and 91% would prefer natural birth themselves. Students' departments, classes, high schools they graduate, family structures, education levels of mother and father, and their knowledge of birth and birth; family structure and marital status and situations of recommending natural birth; There was a statistically significant relationship between monthly income, marital status and preferring natural birth ($p<0.005$).

Conclusion: It is seen that the vast majority of students are knowledgeable about natural birth, they also want natural birth and recommend it to pregnant women. Suggestions were made in line with the results.

Keywords: Birth; health services; knowledge; university.

Yazisma Adresi:

Gönül GÖKÇAY

e-posta:

gonul.gokcay@ogr.sakarya.edu.tr

Gönderim Tarihi: 1 Temmuz 2020

Kabul Tarihi: 28 Aralık 2020

Atf için (How to cite): Akça D, Gökçay G, Eliş Yıldız S, Çevirme A. Sağlık İle İlgili Farklı Bölümlerde Öğrenim Gören Öğrencilerin Doğal Doğum Hakkındaki Görüşleri. Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi 2021;4(1):91-100.

GİRİŞ

Doğal doğum, yapılan doğumun mümkün olduğu kadar müdahalesiz gerçekleşmesi olarak tanımlanmaktadır (Amanak ve Balkıya 2013; Karabulutlu ve Yavuz 2018). Doğal doğumun en önemli avantajı, normal ve fizyolojik olmasıdır. Ayrıca anneye ve fetüs yenidoğan üzerine çok önemli yararları bulunmaktadır. Anneye yönelik yararları; çabuk iyileşme, daha az oranda enfeksiyon riski, postpartum dönemde anne-bebek etkileşiminin, ilk emzirmenin ve anne-bebek bağlanmasının erken başlatılması gibidir. Annede daha az tıbbi ve cerrahi müdahale, erken taburculuk ve hızlı iyileşme gibi olumlu etkileriyle kişi başı maliyet yükünü azaltıp, ülke ekonomisine katkı da sağlamak diğer faydalarındandır (Aktaş ve Erkek 2018). Doğal doğuma yapılan her türlü müdahale doğumun doğallığını etkilemektedir. Günümüzde halen uygulamada normal doğuma yapılan birçok müdahale bulunmaktadır. Bu müdahaleler indüksiyon, amniyotomi, yeme içmenin kısıtlanması, hareket özgürlüğünün engellenmesi, lavman, sık vajinal muayene, epizyotomi, sürekli elektronik fetal monitorizasyon gibi uygulamalardır (Başar ve ark. 2020). Doğal doğum sürecine müdahale etmek için geçerli bir sebep bulunmalıdır (Aunea et al. 2018). İsteğe bağlı, tıbbi bir gerekçe olmaksızın uygulanan sezaryen, anne ve bebek sağlığı üzerinde birçok komplikasyona yol açmaktadır (Aydoğdu ve ark. 2018). Günümüzde sezaryen ile doğum oranı (tüm dünyada özellikle Türkiye’de son 20 yılda yaklaşık üç katına çıkmış) giderek artmaktadır (Aydoğdu ve ark. 2018; Çevirme ve Uğurlu 2017). Bunun yanı sıra Annenin doğum şeklini etkileyen faktörlere bakıldığı zaman, annenin öğrenim düzeyi, yaşı, yaşadığı yer, hekim tutumları, aile ve arkadaş çevresi, medya ve sağlık personeli, kadınların beklentileri ve psikolojik durumları kadınların doğum şekline karar verme sürecini etkilemesinin yanında spesifik doğum tarihi isteği, ağrı çekmemek ve olumsuz deneyimler yaşamama gibi gerekçelerle kadınlar müdahaleli doğuma yönelmektedirler (Amanak ve Balkıya 2013; Başar ve Sağlam 2018; Karabulutlu 2012; Ünay ve Taşpınar 2017). Week et al. (2020) çalışmasında ise sezaryen tercihlerini etkileyen faktörler arasında, doğum korkusu, ailede sezaryen öyküsü, doğum bilgisine güven, doğumda teknolojik müdahaleye karşı olumlu tutum, vajinal doğum riski algısı gibi faktörlerin etkili olduğunu ve eğitimle etkili olan faktörlerin

azaltılabileceğini bildirmişlerdir (Week et al. 2020).

Ülkemizde de müdahaleli doğum oranlarının da artışıyla giderek daha fazla önem kazanan bir konu olan doğal doğum konusundaki bilgilerinin yeterli ve doğru olmadığı görülmektedir (Başar ve ark. 2020).

Sağlık ekibi bünyesinde yer alacak olan öğrencilerin danışmanlık rolü ve örnek davranış sergileme adına anne adayları üzerindeki etkileri kaçınılmazdır. Bu sebeple çalışma sağlık ile ilgili farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin doğal doğum hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü: Bu çalışma tanımlayıcı türde yapılmıştır.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi: Araştırmanın evrenini 2018–2019 öğretim yılı/güz yarıyılında Kafkas Üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu’nda öğrenim gören tüm öğrenciler ve örneklem sayı hesabı yapılmaksızın basit rastlantısal örnekleme yöntemiyle seçilen 520 öğrenci oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları: Çalışma da öğrencilerin demografik özelliklerinin (bölüm, yaş, doğum yeri, en son mezun olunan lise, medeni durum... gibi) sorulduğu ve doğal doğum hakkındaki bilgi ve görüşlerinin sorulduğu (doğal doğum nedir, zararları, yararları nelerdir ...) 39 soruluk anket formu uygulanmıştır.

Verilerin Toplanması: Kesitsel tipte olan araştırma verileri; 01-15 Ekim 2018 tarihlerinde, derslere devam eden ve çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden oluşan sınıflara dağıtılarak öğrencilerin doldurması istenmiştir. Soru formu dağıtılmadan önce öğrencilere araştırmanın amacı açıklanmış, kişisel bilgilerinin gizli tutulacağına dair gerekli açıklama yapılmış ve onam formu okutulmuş yazılı onamları alınmıştır. Veri toplama formları sınıf ortamında 20–25 dakikalık sürelerde yapılmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi: Bu çalışmada elde edilen veriler SPSS 20 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde, sayı, yüzde, ortalama, standart sapma ve Pearson Chi-Square önemlilik testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü: Çalışmanın uygulanabilmesi için gerekli izin Kafkas

Üniversitesi Tıp Fakültesi etik kurul (14.03.2018 tarih ve 4 nolu oturumda onaylanan, 26.09.2018 tarih ve 11 numaralı oturumda isim değişikliği yapılan çalışma) onayı alınmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerden yazılı onam alınmıştır. Makalede Helsinki Deklarasyonu Prensiplerine uyulmuştur.

Araştırmanın Sınırlılıkları: Bu araştırma yalnızca Hemşirelik, ebelik ve iki yıllık önlisans eğitimi alan sağlık bölümlerindeki öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Tıp, dişhekimliği gibi sağlık eğitimi veren okullar araştırma kapsamına alınmamıştır. Çalışmanın sınırlılıklarından olan bu durum için sonrasında tüm sağlık birimlerinde eğitim gören öğrencileri kapsayacak şekilde araştırmalar yapılması önerilir ayrıca araştırmaya dahil olan örneklem grubundaki önlisans ve 1. sınıftaki öğrenciler çalışmaya daha ağırlıklı olarak yanıt vermişlerdir. İleriki çalışmaların tabakalama yöntemiyle tüm bölümleri dahil etmek çalışmaları güçlendirecektir.

BULGULAR

Bu çalışmada; öğrencilerin yaş ortalaması 19.80 ± 1.74 bulunmuştur. Öğrencilerin 29.6'sı İlk ve Acil Yardım, %63.8'i birinci sınıf öğrencisi, %51.5'i devlet lisesini bitirmiş, %65.8'i çekirdek aileye mensup, %41.9'unun annesi ilköğretim mezunu, %41.4'ünün babası ortaöğretim ve lise mezunu, %51.3'ü dört veya daha fazla kardeşe sahip, %81'inin aylık geliri orta düzeyde ve %96.7'si bekarıdır.

Tablo 1'de görüldüğü gibi; öğrencilerin %74.4'ü doğal doğumu bildiğini, %49.2'sinin okuldan duyduğunu, %81'i doğal doğumun faydalarının olduğunu, %72.2'sinin doğal doğumun faydasının bebeğin bağışıklık sistemi daha güçlendireceğini, %55.6'sının doğal doğumun zararlarının olduğunu, %92.5'i doğuma hazırlık kursu almadığını, %60.4'ü doğuma hazırlık kursu almak istediğini, %35.6'sı doğum başlamadan müdahale yapılması gerektiğini, %92.3'ü anne adayının doğuma hazırlık yapmasının gerekli olduğunu, %88.5'i anne adayının kursa gitmesi gerektiğini, %96'sının sağlık personeli olarak doğal doğumu önerdiğini, %91'inin normal doğumu tercih edeceğini ifade etmiştir.

Tablo 2'de görüldüğü gibi; öğrencilerin, %73.8'i anne adayına doğumda yiyecek içecek serbestliğinin olmaması görüşündedir. %61.9'u doğumda müzik, banyo, masaj vb. teknikleri kullanmanın yararlı olduğu, %92.3'ü kadınlara doğumda gevşeme tekniklerinin öğretilmesinin

doğumda kadınların etkin olmalarını sağladığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 1. Öğrencilerin Doğal Doğumu Bilme Durumlarının Dağılımı

Öğrencilerin Doğal Doğuma İlişkin Özellikler	n	%
Doğal doğumu bilme durumu		
Biliyor	387	74.4
Bilmiyor	133	25.6
Doğal doğumu nerden duydu		
Okuldan	256	49.2
T.V ve internet	11	2.1
Arkadaş	28	5.1
Diğer	24	4.6
Doğal doğumun faydalarını bilme durumu		
Evet	421	81.0
Hayır	8	1.5
Bilmiyorum	91	17.5
Doğal doğumun faydaları (n=421)		
Hastanede kalış süresi kısadır	21	5.0
Annenin toparlanması kolaydır	66	15.7
Doğum sonu ağrı azalır	20	4.7
Anne bebek teması daha çabuk	10	2.4
Bebeğin bağışıklık sistemi daha güçlüdür	304	72.2
Doğal doğumun zararlarını bilme durumu		
Evet	289	55.6
Hayır	96	18.4
Bilmiyorum	135	26.0
Sağlık personeli olarak doğum önerisi		
Normal doğum	499	96.0
Sezeryan	21	4.0
Doğuma hazırlık kursu alma durumu		
Evet	39	7.5
Hayır	481	92.5
Doğuma hazırlık kursu alma isteme durumu		
Evet	314	60.4
Hayır	77	14.8
Fikrim yok	129	24.8
Doğum başlamadan müdahale yapılmalıdır		
Evet	185	35.6
Hayır	156	30.0
Fikrim yok	179	34.4
Anne adayının doğuma hazırlık yapma gerekliliği		
Evet	480	92.3
Hayır	12	2.3
Fikrim yok	28	5.4
Anne adayı kursa gitme gerekliliği		
Evet	460	88.5
Hayır	13	2.5
Fikrim yok	47	9.0
Kendisinin doğum tercihi		
Normal doğum	473	91.0
Sezeryan	47	9.0

Öğrencilerin %47.7'si doğumun aktif olduğu dönemde vücut ısısındaki suya girmenin doğumu hızlandırdığını, %43.1'i doğumda sırt üstü yerine diğer pozisyonların desteklenmesi hakkında fikri olmadığını, %36.3'ü doğumda dikey pozisyonların tercih edilmemesi gerektiğini, %80.8'i doğum sonrası anne ile bebeğin bir arada kalması gerektiğini, %51.5'i doğumdan hemen sonra kordonun kesilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca "Epidural anestezi doğal doğumun felsefesine tersdir" ifadesine öğrencilerin %53.5'i fikrim yok, "Medyada yer alan olumsuz örnekler doğuma ön yargı oluşturur" ifadesine %86.2'si "evet" yanıtı vermiştir.

Tablo 3'te öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre doğal doğumu bilme durumlarının karşılaştırılması yer almaktadır. Tablo incelendiğinde; doğal doğumu bildiğini ifade eden öğrencilerin %29.7'sinin İlk ve Acil Yardım bölümü öğrencisi olduğu ve bölümler arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (p=0.003).

Tablo 3'te görüldüğü gibi; doğal doğumu bildiğini ifade eden öğrencilerin %60.7'sinin 1. sınıf öğrencisi olduğu ve sınıflar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (p=0.009). Doğal doğumu bildiğini ifade eden öğrencilerin %46.2'sinin devlet lisesi mezunu olduğu ve mezun olunan liseler ile doğal doğumu bilme durumu arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (p=0.000). %69.8'inin çekirdek aile yapısına sahip olduğu ve aile yapısı ile doğal doğumu bilme durumu arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (p=.004). Doğal doğumu bildiğini ifade eden öğrencilerin %43.2'sinin annesinin ilkokul mezunu olduğu ve anne eğitim durumu ile doğal doğumu bilme durumu arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (p=.007). Doğal doğumu bildiğini ifade eden öğrencilerin %31.3'ünün babası ilkokul mezunudur ve baba eğitim durumu ile doğal doğumu bilme durumu arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (p=0.000).

Öğrencilerin kardeş sayısı, aylık gelir durumu ve medeni durum ile doğal doğumu bilme durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır (p>0.05).

Tablo 2. Öğrencilerin Doğal Doğum Hakkındaki Görüşleri

Görüşler	n	%
Doğumda yiyecek gebeye serbest olmalı		
Evet	25	4.8
Hayır	384	73.8
Fikrim yok	111	21.4
Doğumda müzik, banyo, masaj vb. teknikleri kullanmak yararlıdır		
Evet	322	61.9
Hayır	78	15.0
Fikrim yok	120	23.1
Doğumda gevşeme tekniklerinin öğretilmesi gebelerin etkin olmalarını sağlar		
Evet	480	92.3
Hayır	12	2.3
Fikrim yok	28	5.4
Doğumda vücut ısısındaki suya girmek doğumu hızlandır		
Evet	248	47.7
Hayır	31	6.0
Fikrim yok	241	46.3
Doğumda sırt üstü yerine diğer pozisyonlar desteklenmelidir		
Evet	155	29.8
Hayır	141	27.1
Fikrim yok	224	43.1
Doğumda dikey pozisyonlar tercih edilmelidir		
Evet	149	28.7
Hayır	189	36.3
Fikrim yok	182	35.0
Doğum sonrası anne ve bebek bir arada kalmalıdır		
Evet	420	80.8
Hayır	47	9.0
Fikrim yok	53	10.2
Doğum olur olmaz kordon kesilmelidir		
Evet	268	51.6
Hayır	101	19.4
Fikrim yok	151	29.0
Epidural anestezi doğal doğumun felsefesine tersdir		
Evet	159	30.5
Hayır	83	16.0
Fikrim yok	278	53.5
Medyadaki olumsuz örnekler doğuma ön yargı oluşturur		
Evet	448	86.2
Hayır	25	4.8
Fikrim yok	47	9.0

Öğrencilerin doğum şekli önerileri ile sosyo-demografik özellikleri karşılaştırıldığında (Tablo 4); çekirdek aileye sahip olanların (p=0.001) ve bekar olanların (p=0.004) normal doğum önerisi diğerlerine göre daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlıdır.

Tablo 3. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Doğal Doğumu Bilme Durumlarının Karşılaştırılması

Doğal Doğumu Bilme Durumu	Evet		Hayır		Test ve p değeri
	n	%	n	%	
Bölüm					
Ebelik	80	20.7	21	15.8	$\chi^2=15.88$ p=0.003
Hemşirelik	23	5.9	16	12.0	
İlk ve Acil Yardım	115	29.7	39	29.3	
Anestezi	111	28.7	24	18.0	
Yaşlı Bakımı	58	15.0	33	24.8	
Sınıf					
1. sınıf	235	60.7	97	72.9	$\chi^2=11.49$ p=0.009
2. sınıf	97	25.1	22	16.5	
3. sınıf	32	8.3	13	9.8	
4. sınıf	23	5.9	1	0.8	
Mezun olunan lise					
Devlet lisesi	179	46.2	89	66.9	$\chi^2=17.25$ p=0.000
Sağlık lisesi	152	39.3	30	22.6	
Meslek lisesi	56	14.5	14	10.5	
Aile yapısı					
Çekirdek aile	270	69.8	72	54.1	$\chi^2=11.20$ p=0.004
Geniş aile	113	29.2	58	43.6	
Anne baba ayrı	4	1.0	3	2.3	
Anne eğitim durumu					
Okuryazar değil	90	23.3	47	35.3	$\chi^2=14.03$ p=0.007
Okuryazar	60	15.5	10	7.5	
İlkokul mezunu	167	43.2	51	38.3	
Ortaöğretim ve lise	65	16.8	20	15.0	
Yüksekokul-fakülte	5	1.3	5	3.8	
Baba eğitim durumu					
Okuryazar değil	14	3.6	6	4.5	$\chi^2=24.00$ p=0.000
Okuryazar	51	13.2	9	6.8	
İlkokul mezunu	121	31.3	62	46.6	
Ortaöğretim ve lise	177	45.	38	28.6	
Yüksekokul- fakülte	24	6.2	18	13.5	
Kardeş sayısı					
1	39	10.1	6	4.5	$\chi^2=24.00$ p=0.071
2	80	20.7	27	20.3	
3	80	20.7	21	15.8	
4	188	48.6	79	59.4	
Gelir durumu algısı					
Düşük	27	7.0	14	10.5	$\chi^2=1.753$ p=0.416
Orta	317	81.	104	78.2	
İyi	43	11.1	15	11.3	
Medeni durum					
Evli	16	4.1	1	0.8	$\chi^2=3.581$ p=0.058
Bekar	371	95.9	132	99.2	

Öğrencilerin doğum şekli önerisi ile bölüm, sınıf, mezun olduğu lise, anne ve baba eğitimi ve kardeş sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0.005$).

Öğrencilerin doğum tercihleri ile sosyo-demografik özellikleri karşılaştırıldığında (Tablo 5); orta gelirli öğrencilerin diğerlerinden ($p=0.014$) ve bekar olanların evlilerden

($p=0.003$) doğal doğum tercihi diğerlerine göre daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin doğum tercihi ile bölüm, sınıf, mezun olduğu lise, aile yapısı, anne ve baba eğitimi, kardeş sayısı ve aylık gelirleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0.005$).

Tablo 4. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Doğum Şekli Önerme Durumlarının Karşılaştırılması

Doğal Doğumu Önerme	Normal Doğum		Sezaryen Doğum		Test ve p değeri
	n	%	n	%	
Bölüm					
Ebelik	99	19.8	2	9.5	
Hemşirelik	36	7.2	3	14.3	$\chi^2=6.891$
İlk ve Acil Yardım	148	29.7	6	28.6	$p=0.142$
Anestezi	126	25.3	9	42.9	
Yaşlı Bakımı	90	18.0	1	4.8	
Sınıf					
1. sınıf	318	63.7	14	66.7	$\chi^2=1.980$
2. sınıf	115	23.0	4	19.0	$p=0.577$
3. sınıf	42	8.4	3	14.3	
4. sınıf	24	4.8	0	0.0	
Mezun olunan lise					
Devlet lisesi	252	50.5	16	76.2	$\chi^2=6.309$
Sağlık lisesi	177	35.5	5	23.8	$p=0.073$
Meslek lisesi	70	14.0	0	0.0	
Aile yapısı					
Çekirdek aile	326	65.3	16	76.2	$\chi^2=13.53$
Geniş aile	168	33.7	3	14.3	$p=0.001$
Anne baba ayrı	5	1.0	2	9.5	
Anne eğitim durumu					
Okuryazar değil	135	27.1	2	9.5	
Okuryazar	65	13.0	5	23.8	$\chi^2=8.76$
İlkokul mezunu	211	42.3	7	33.3	$p=0.067$
Ortaöğretim ve lise	78	15.6	7	33.3	
Yüksekokul-fakülte	10	2.0	0	0.0	
Baba eğitim durumu					
Okuryazar değil	20	4.0	0	0.0	
Okuryazar	58	11.6	2	9.5	$\chi^2=1.04$
İlkokul mezunu	175	35.1	8	38.1	$p=0.904$
Ortaöğretim ve lise	206	41.3	9	42.9	
Yüksekokul- fakülte	40	8.0	2	9.5	
Kardeş sayısı					
1	44	8.8	1	4.8	
2	102	20.4	5	23.8	$\chi^2=0.770$
3	96	19.2	5	23.8	$p=0.857$
4	257	51.5	10	47.6	
Gelir durumu algısı					
Düşük	39	7.8	2	9.5	$\chi^2=.127$
Orta	404	81.0	17	81.0	$p=0.939$
İyi	56	11.2	2	9.5	
Medeni durum					
Evli	14	2.8	3	14.3	$\chi^2=8.398$
Bekar	485	97.2	18	85.7	$p=0.004$
Doğal doğumu bilme durumu					
Evet	378	75.8	9	42.9	$\chi^2=11.455$
Hayır	121	24.2	12	57.1	$p=0.001$

TARTIŞMA

Öğrencilerin doğal doğum hakkında yeterli ve doğru bilgiye sahip olmaları anneleri bilinçlendirmek için önemli bir veridir. Bu çalışmada, öğrencilerin %74.4'ünün doğal doğumu bildiği bulunmuştur. Bilenlerin %49.2'si doğal doğumu okuldan duyduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin bilme durumlarının doğumla ilgili derslerin varlığı veya ders içerik ve etkinliği ile

ilgili olduğu düşünülmektedir. Tektaş ve ark.'nın (2018) yaptığı çalışmada ise öğrencilerin %40.3'ünün bilgi kaynağının okul olduğu saptanmıştır. Palas Karaca ve Koyuncu (2015) Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda öğrencilerin %67.3'ünün doğuma yönelik bilgiyi okuldan aldığını belirlemiştir. Literatür verileri çalışmamızla benzer bulgular içermektedir.

Tablo 5. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Doğum Tercihlerinin Karşılaştırılması

Doğal Doğumu Önerme	Normal Doğum		Sezaryen		Test ve p değeri
	n	%	n	%	
Bölüm					
Ebelik	94	19.9	7	14.9	$\chi^2=6.115$ p=0.191
Hemşirelik	35	7.4	4	8.5	
İlk ve Acil Yardım	143	30.2	11	23.4	
Anestezi	116	24.5	19	40.4	
Yaşlı Bakımı	85	18.0	6	12.8	
Sınıf					
1. sınıf	306	64.7	26	55.3	$\chi^2=3.358$ p=0.340
2. sınıf	104	22.0	15	31.9	
3. sınıf	40	8.5	5	10.6	
4. sınıf	23	4.9	1	2.1	
Mezun olunan lise					
Devlet lisesi	244	51.6	24	51.1	$\chi^2=.469$ p=.791
Sağlık lisesi	164	34.7	18	38.3	
Meslek lisesi	65	13.7	5	10.6	
Aile yapısı					
Çekirdek aile	309	65.3	33	70.2	$\chi^2=4.253$ p=0.119
Geniş aile	159	33.	12	25.5	
Anne baba ayrı	5	1.1	2	4.3	
Anne eğitim durumu					
Okuryazar değil	130	27.5	7	14.9	$\chi^2=8.53$ p=.074
Okuryazar	63	13.3	7	14.9	
İlkokul mezunu	200	42.3	18	38.3	
Ortaöğretim ve lise	71	15.0	14	29.8	
Yüksekokul-fakülte	9	1.9	1	2.1	
Baba eğitim durumu					
Okuryazar değil	18	3.8	2	4.3	$\chi^2=1.482$ p=0.830
Okuryazar	54	11.4	6	12.8	
İlkokul mezunu	170	35.9	13	27.7	
Ortaöğretim ve lise	194	41.0	21	44.7	
Yüksekokul- fakülte	37	7.8	5	10.6	
Kardeş sayısı					
1	42	8.9	3	6.4	$\chi^2=5.671$ p=.129
2	92	19.5	15	31.9	
3	90	19.0	11	23.4	
4	249	52.6	18	38.3	
Gelir durumu algısı					
Düşük	33	7.0	8	17.0	$\chi^2=8.502$ p=0.014
Orta	390	82.5	31	66.0	
İyi	50	10.6	8	17.0	
Medeni durum					
Evli	12	2.5	5	10.6	$\chi^2=8.873$ p=0.003
Bekar	461	97.5	42	89.4	
Doğal doğumu bilme durumu					
Evet	358	75.7	29	61.7	$\chi^2=4,393$ p=0.036
Hayır	115	24.3	18	38.3	

Öğrenciler çoğunluğu doğal doğumu bildiklerini ve faydalı gördüklerini ifade etmişlerdir. Fakat “Doğum olur olmaz kordon kesilmelidir” sorusuna öğrencilerin sadece %19.4’ü, “Epidural anestezi doğal doğumun felsefesine tersdir” sorusuna ise sadece %16’sı hayır yanıtını vermişlerdir. Aynı zamanda “Doğumda yiyecek içecek serbest olmalı”

sorusuna sadece %4.8’i evet, “Doğumda dikey pozisyonlar tercih edilmelidir” sorusuna da %28.7’si evet cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin sorulara verildikleri yanıtlara bakılırsa aslında doğal doğum hakkında bilgi eksiklikleri olduğu görülmektedir. Bu durum doğum ile ilgili anlatılan, medyada yansıtılan, yanlış duyumsamalar, doğumun zihinde bıraktığı algı

ve okullarda doğal doğum hakkında derslerin olmayışı gibi nedenlere bağlanabilir.

Bulgularımız doğrultusunda; doğal doğumu bilen öğrencilerin %60.7'sinin 1. sınıf öğrencisi olduğu ve sınıflar arasındaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Karabulutlu ve Yavuz'un (2018) çalışmalarında 2. Sınıf öğrencilerinin (%84.6), Amanak ve Balkaya'nın (2013) çalışmalarında 3. sınıf öğrencilerinin (%73.7) doğal doğumu bildikleri bulunmuştur. Sonuçlardaki farklılıklar, örneklem farklılıklarından, katılan öğrencilerin çoğunluğunun 1. sınıf olması ile ilgili olduğu düşünülmektedir.

Öğrencilerin doğal doğumu bilenler ile doğum şekli tavsiye etmeleri ve doğum tercihleri arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Doğal doğumu bilenlerin %75.8'inin normal doğumu önerdikleri ve %75.7'sinin normal doğumu tercih ettikleri saptanmıştır. Amanak ve Balkaya'nın (2013) çalışmalarında (%87), Karabulutlu ve Yavuz'un (2018) çalışmalarında (%97) öğrenciler doğal doğumu benzer oranlarda tavsiye etmişlerdir. Tektaş ve ark.'ın (2018) çalışmalarında öğrencilerden doğuma yönelik bilgisi olanların normal doğumu tercih ettiği bulunmuştur. Çalışma sonucumuz literatürü desteklemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin %91'i normal doğumu tercih edeceklerini ifade etmişlerdir. Çalışmamızla benzer şekilde; Tektaş ve ark.'nın (2018) çalışmasında %87.9, Palas Karaca ve Koyuncu'nun (2015) çalışmasında ve Doğaner ve ark.'nın (2013) çalışmasında % 88.5, Aksu ve Özsoy'un (2015) çalışmalarında öğrencilerin çoğunluğu normal doğum yapmayı tercih edeceklerini belirtmişlerdir. Literatürdeki bahsi geçen çalışmalar ile çalışma bulgularımız benzerdir. Bunun yanı sıra Kadioğlu ve Şahin'in (2019) 820 kız öğrencide yaptığı çalışmada doğum tercihi olarak %26.5'i normal doğum, %65.4'ü kararsız olduklarını bildirmişlerdir. Kadioğlu ve Şahin'in çalışma sonuçları bizim çalışmamızdan farklı olup, farklılıklar örneklem sayı farklılıklarından kaynaklanıyor olabilir.

Öğrencilerin doğum tercihi ile bölüm, sınıf, mezun olduğu lise, aile yapısı, anne ve

baba eğitimi, kardeş sayısı ve aylık gelirleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır. Kadioğlu ve Şahin'in (2019) yaptıkları çalışmada; öğrencilerin bölümleri, anne eğitim durumu, aylık gelir düzeyi ile doğum tercihi arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamış fakat geniş aileye sahip öğrencilerin doğum tercihi ve babası ortaokul mezunu olanların normal doğumu tercih ettiği ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğrencilerin verdikleri cevaplara göre doğal doğum hakkında büyük çoğunluğun bilgisinin olduğunu. kendilerinin de doğal doğumu istediği ve gebe kadınlara önerdikleri ifade etmişlerdir. Çalışmamızda öğrencilerin bölümleri, sınıfları, mezun oldukları liseleri, aile yapıları, anne ve baba eğitim düzeyleri ile doğal doğumu bilme durumları; aile yapısı ve medeni durum ile doğal doğumu önerme durumları; aylık gelirleri, medeni durumları ile doğal doğumu tercih etme durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmıştır. Aynı zamanda doğal doğumu bilme durumlarıyla doğal doğumu önerme ve seçme durumları arasında da istatistiksel olarak anlamlı sonuç bulunmuştur.

Sonuçlar doğrultusunda doğal doğum hakkında bilgi düzeylerinin artırılmasına yönelik çalışmaların yapılması adına. müfredata doğumla ilgili derslerin alınması veya olanlara ek eğitim ve bilgilendirmelerin yapılarak doğum öneri ve tercih oranlarının artırılmasını öneriyoruz. Öğrencilerin doğal doğum hakkındaki bilgi. düşünce ve tercihlerini içine alan daha kapsamlı çalışmalara ihtiyaç vardır.

ÇIKAR ÇATIŞMASI

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

YAZAR KATKI DÜZEYİ

DA, GG, SEY, AÇ: Çalışma Fikri, Anket tasarımı, Veri toplama, Literatür tarama, Analiz, Kritik okuma.

KAYNAKLAR

Aksu H. Özsoy S. Ebelik ve Hemşirelik Öğrencilerinin Doğum Şekli Tercihleri ve Etkileyen Faktörler. Sağlık Bilimleri Dergisi 2015;24(1):44-8.
Amanak K. Balkaya N. Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Doğal Doğuma Yönelik Bilgi ve Düşünceleri. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi 2013;2(2):169-92.
Aktaş S. Erkek ZY. Annelerin Vajinal Doğumu Tercih Etme Nedenlerinin İncelenmesi: Bir Nitel

Araştırma Örneği. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi 2018; 7(1):111-24.

Aune I et al. Midwifery Care Based on A Precautionary Approach: Promoting Normal Births in Maternity Wards: The Thoughts and Experiences of Midwives. Sexual & Reproductive Healthcare 2018;16:132-7.

Aydoğdu SGM ve ark. Ebelik Öğrencilerinin Normal Vajinal Doğum Yapma Konusundaki Görüşleri. *Androl Bul* 2018;20:78-84.

Başar F ve ark. Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Doğal Doğuma Yönelik Bilgi ve Düşünceleri. *STED/Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi* 2020;29(3):181-9.

Başar F. Sağlam HY. Kadınların Doğum Şekli Tercihleri ve Etkileyen Faktörler. *Journal of Current Researches on Health Sector* 2018;8(1):59-74.

Çevirme A. Uğurlu EA. Anne Ölümüne Genel Bir Bakış: Prenatal Bakım ve Sezeryanın Rolü. *Uluslararası Aile Çocuk ve Eğitim Dergisi* 2017;2(4):54-71.

Doğaner G ve ark. Sağlık Bilimlerinde Okuyan Öğrencilerin Doğum Şekli Tercihlerine Yönelik Düşüncelerinin Belirlenmesi. *J Turk Soc Obstet Gynecol* 2013;10(1):31-6.

Kadioğlu M. Şahin. N. Üniversite Öğrencilerinin Doğum Şekline Yönelik Görüşleri, Tercihleri ve Etkileyen Faktörler. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi* 2019;5(2):43-69.

Karabulutlu Ö. Kadınların Doğum Şekli Tercihlerini Etkileyen Faktörler. *İÜFN Hem Dergisi* 2012;20(3): 210-21.

Karabulutlu Ö. Yavuz. C. Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Doğal Doğuma Yönelik Bilgi ve Düşünceleri. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi* 2018;8(1):7-14.

Palas Karaca P. Genç Koyuncu R. Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda Okuyan Öğrencilerin Doğum Şekli Tercihlerine Yönelik Düşüncelerinin Belirlenmesi. *Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi* 2015;3(1):4-11.

Tektaş E ve ark. Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Doğum Şekli Tercihleri ve Etkileyen Faktörler. *Çukurova Medical Journal* 2018;44(1):1-10.

Ünay V. Taşpınar A. Sağlık Çalışanlarının Doğum Şekli Tercihleri ve Etkileyen Faktörler. *STED/Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi* 2018;27(3):190-6.

Weeks FH ve ark. Preference for Caesarean and Attitudes toward Birth in a Chilean Sample of Young Adults. *Women and Birth* 2020;33(2):159-65

EXTENDED ABSTRACT

Normal birth is defined as the occurrence of as many births as possible. There must be a valid reason to interfere with the normal birth process. Optional cesarean delivery without any medical reason causes many complications on maternal and infant health. Today, cesarean delivery rates are increasing all over the world (especially in Turkey, about three times in the last 20 years). When the factors affecting the mother's delivery method are examined, it is seen that the mother's education level, age, place of residence, physician attitudes, family and friends, media and health personnel, women's expectations and psychological conditions affect the decision process of women as well as the specific birth date request, pain relief. Women tend to give birth with intervention for reasons such as not having negative experiences. It is inevitable for the students to take part in the health team and to exhibit exemplary behavior and the impact on the expectant mothers. This research was conducted to determine the views of students studying in different health departments about natural birth.

The research was carried out with 520 female students who were selected by simple random sampling method studying at a university Faculty of Health Sciences and Health Services Vocational High School. The data were collected with 39 questionnaires asking students' demographic characteristics, natural birth knowledge and opinions. Evaluation of the data; Number, percentage, average, standard deviation, chi-square analysis were done using SPSS package program. Significance level was evaluated at $p < 0.05$ level. Permission required for the implementation of the study was obtained from the ethics committee of Kafkas University Faculty of Medicine (The study was approved in the session no. 4 of 14.03.2018 and the name was changed in the session no). Written consent was obtained from the students who participated in the study. The article complies with the Helsinki Declaration Principles.

In this study; The average age of students was found to be 19.80 ± 1.74 . 29.6 % of the students are First and Emergency Aid. 63.8 % are first-year students. 51.5 % have completed state high school. 65.8 % belong to the nuclear family. 41.9 % mother is primary school graduate. 41.3 % father secondary and high school graduates. 51.3 % have four or more siblings. 81% have a monthly income of medium level and 96.7 % are single. 74.4 % of the students knew about natural birth. 49.2 % of them heard from school. 81 % of the benefits of natural birth. 72.2 % of the benefits of natural birth would strengthen the baby's immune system. 55.6 % of the losses of natural birth. 92.5 % of them did not take childbirth preparation courses. 60.4 % wanted to take birth preparation courses. 35.6 % of them should be intervened before delivery. 92.3 % of them were required to prepare for childbirth. 88.5 % of them were to go to the course. Stated that 96 % of them recommended natural birth as health personnel and 91 % would prefer natural birth themselves. 73.8 % of students should be banned from food and drink at birth. 61.9 % of them should be given music, bath, massage, etc. at birth. It is beneficial to use techniques. 92.3 % teach women relaxation techniques at birth, make them effective at birth. 47.7 % of them accelerate the birth at body temperature when birth is active. 43.1 % have no idea about supporting other positions instead of on back at birth. 36.3 % of them should not prefer vertical positions at birth. 80.8 % of them should stay together after birth. 53.5 % of the students gave no idea to the statement "Epidural anesthesia is against the philosophy of natural birth", and 86.2 % answered "yes" to the statement "Negative examples in the media create prejudice against birth".

According to the answers given by the students, they stated that the majority of them had knowledge about natural birth, they also wanted natural birth and they recommended it to pregnant women. In our study, students' departments, classes, high schools they graduated, family structures, education levels of mother and father, and their knowledge of birth and birth; family structure and marital status and situations of recommending natural birth; There was a statistically significant relationship between monthly income, marital status and preferring natural birth ($p < .005$). Statistically significant results were found between the states of knowing natural birth and the cases of proposing and choosing natural birth ($p < .005$). In line with the results, in order to carry out studies to increase the level of knowledge about natural birth, we suggest that birth suggestions and preference rates should be increased by taking birth-related courses into the curriculum or by providing additional training and information to those who do. Students' knowledge about natural birth. There is a need for more comprehensive studies that include their thoughts and preferences.